

Vergaderjaar 2006–2007

30 885 XIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2006 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 3

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 18 december 2006

De vaste commissie voor Economische Zaken¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden. Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Schreijer-Pierik

De griffier van de commissie,
Tielens-Tripels

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Crone (PvdA), Schreijer-Pierik (CDA), fng. voorzitter, Vendrik (GL), Ten Hoopen (CDA), Weekers (VVD), Slob (CU), Kortenhorst (CDA), Hessels (CDA), Van Velzen (SP), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Smeets (PvdA), De Krom (VVD), Van Dam (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Irrgang (SP), Jansen (SP), Biskop (CDA), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van Dijk (PVV), Besselink (PvdA), Gesthuizen (SP), Vacature (D66) en Vacature (PvdD).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Kalma (PvdA), Van Dijk (CDA), Duyvendak (GL), Joldersma (CDA), Neppérus (VVD), Cramer (CU), Verburg (CDA), Van Hijum (CDA), Ulenbelt (SP), Blok (VVD), Heerts (PvdA), Samsom (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Roefs (PvdA), Teeven (VVD), Karabulut (SP), Luijben (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Atsma (CDA), Madlener (PVV), Tichelaar (PvdA), Gerkens (SP), Vacature (D66) en Vacature (PvdD).

1

Kan worden toegelicht waarom de rechter de NMa corrigeerde in enkele bouwfraudezaken, met als gevolg een daling van de inkomsten uit boetes met € 6 mln? Is het huidige systeem waarbinnen de NMa opspoort, vervolgt én beboet, en derhalve niet gedwongen wordt een derde partij vooraf met argumenten te overtuigen, hier debet aan?

Op 18 december 2003 legde de NMa aan een aantal ondernemingen boetes op (totaal € 100 mln) vanwege één of meer overtredingen van het kartelverbod, te weten het maken van prijsafspraken, marktverdelingsafspraken dan wel verboden aanbestedingsafspraken. Door de medewerking van de betrokken ondernemingen aan de versnelde sanctieprocedures die de NMa in latere bouwzaken startte en de betaling van de in dat kader opgelegde boete(s), hebben de betrokken ondernemingen een duidelijk signaal afgegeven om daadwerkelijk «schoon schip» te willen maken. Bovendien hebben de betrokken bouwondernemingen schoon schip gemaakt in de relatie met hun overheidsopdrachtgevers door middel van het leveren van een financiële bijdrage aan de «Collectieve Regeling Bouwnijverheid», op basis waarvan opdrachtgevers schadeloos worden gesteld. De NMa beoordeelt dit als positief.

Tegen deze achtergrond heeft de NMa de hoogte van de opgelegde boetes in een aantal «oude bouwzaken» in heroverweging genomen. De NMa heeft de eerder opgelegde boetes in deze zaken gematigd door 10 procent van de feitelijke financiële bijdrage aan de «Collectieve Regeling Bouwnijverheid» in mindering te brengen op de in 2003 opgelegde boetes en de resterende boetebedragen te matigen met 45 procent. De resulterende boetes die aan de betrokken ondernemingen zijn opgelegd bedragen tezamen ruim € 53 mln (zie bijlage bij brief aan Tweede Kamer d.d. 4 februari 2005, Kamerstukken II, 2004–2005, 28 244 nr. 89). De ondernemingen die inmiddels hun procedures in deze «oude bouwzaken» hebben beëindigd, geven daarmee aan hun blik vooruit te willen richten. De NMa blijft echter actief in de bouwsector, want alleen de toekomst kan uitwijzen of daadwerkelijk is gebroken met het verleden.

De verlaging is overigens niet het gevolg van een uitspraak van de rechter, maar van een heroverweging door de NMa zelf. De toelichting is in dat opzicht niet correct.

2

Kan alsnog worden toegelicht welk deel van het juridisch traject rond de totstandkoming van de subsidieregeling Pieken in de Delta voor het aanloopjaar 2006 langer heeft geduurd dan verwacht? Wie is verantwoordelijk voor deze vertraging? Wat heeft de regering gedaan om deze vertraging te voorkomen?

In 2006 is, een jaar eerder dan gepland, een begin gemaakt met de uitvoering van Pieken in de Delta m.u.v. het Noorden. Op 30 september sloot de tender PiD2006. Er zijn ongeveer 100 aanvragen binnengekomen die zeer divers van aard zijn (innovatieve, toeristische, creatieve sector, onderwijs- en scholing). Begin 2007 zullen naar verwachting de aanvragen worden gecommiteerd.

3

Waarom heeft de regering nog geen overeenstemming bereikt met de banken over de voorwaarden rond uitbetaling van de garantieregeling voor scheepsbouwfinanciering? Waarom komt de garantieregeling voor de scheepsbouw zo traag tot stand? Moet hieruit begrepen worden dat er geen echte behoefte is aan deze regeling en moet deze regeling nog wel doorgaan? Wat heeft de regering gedaan om de onderhandelingen te

bespoedigen en hoe lang duren de onderhandelingen inmiddels?

In reactie op de schriftelijke vragen inzake de EZ-begroting 2007 heb ik reeds aangeven dat er tot op heden geen gebruik is gemaakt van de Borgstellingsregeling. Er vindt nog steeds overleg plaats met de banken over een aantal aspecten van de regeling. Op dit moment lijkt er inderdaad geen acute behoefte aan de regeling te zijn, gelet op de goede orderportefeuilles bij de werven. Dit doet echter niets af aan de inzet van het Kabinet om in goed overleg met betrokken partijen tot een werkbare oplossing te komen.

4

Hoe definitief zijn de door de NMa opgelegde boetes ter waarde van € 83 mln? Is dit bedrag gebaseerd op onherroepelijke rechterlijke uitspraken of betreft het hier slechts een schatting?

Van deze € 83 mln is € 65 mln inmiddels betaald en voor het overgrote deel onherroepelijk. Van het nog openstaande bedrag loopt nog bezwaar tegen € 11 mln.

De NMa heeft in het verleden onder meer tegen ondernemingen in de sectoren Betonnen straatstenen, Kabels en Leidingen, Groen, Kanaalplaatvloeren, Heipalen en Burgerlijke en Utiliteitsbouw rapport opgemaakt voor hun deelname aan kartelstructuren. Voor de totstandkoming van de boetebesluiten heeft de NMa een versnelde sanctieprocedure gevolgd om de ondernemingen in staat te stellen snel «schoon schip» te maken. Deze procedure hield in dat de ondernemingen niet individueel werden gehoord, maar dat hun zienswijze op de rapporten collectief naar voren is gebracht. Ruim 90% van de betrokken ondernemingen heeft gekozen voor deelname aan deze versnelde sanctieprocedure. De boetes die in totaal via deze versnelde procedures zijn opgelegd bedragen gezamenlijk € 83 mln.

5

Hoe weet de regering nu al zo zeker dat bij de Voorjaarnota 2007, de raming van de NMa-boetes weer met € 41 mln zal worden verlaagd?

Zoals in het antwoord op vraag 1 is aangegeven, zijn de eerder opgelegde boetes in totaal met € 47 mln verlaagd. In de begroting van EZ waren de ontvangsten van deze boetes geraamd in verschillende jaren.

In de tweede suppletore begroting kan alleen de mutatie van het lopende jaar worden verwerkt: -/- € 6 mln in 2006. In de voorjaarsnota 2007 wordt het restant van de verlaging in latere jaren verwerkt: -/- € 10 mln in 2007, -/- € 11 mln in 2008 en -/- € 10 mln in zowel 2009 als 2010.

6

Welk deel van het naar voren gehaalde deel van de genoemde 50 miljoen euro wordt besteed aan de nieuwe zonnecellenfabriek op het grensoverschrijdende bedrijventerrein Avantis in Heerlen?

Er vinden momenteel gesprekken plaats met het bedrijf in kwestie. Op basis daarvan zal een beschikking worden voorbereid.

7

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen IPR en BSRI?

De IPR is hetzelfde als het BSRI. BSRI is de officiële afkorting van de regeling en staat voor het Besluit subsidies regionale investeringsprojecten, terwijl IPR (investeringspremie regeling) de meer gangbare benaming is in het dagelijks spraakgebruik.

8

Waarom is alsnog besloten de garantstelling van het BBMKB te verhogen met 218 miljoen euro en waarom niet in september jl.? Hoe kunnen deze garantstellingen alsnog in de korte periode tussen 20 december en 31 december gerealiseerd worden?

Deze verhoging is in september doorgevoerd en betreft het jaar 2006. Naar verwachting zal ruim driekwart van de verhoging daadwerkelijk worden benut.

9

Waarom staat bij mutatie 10 (BBMKB) dat deze verhoging gemeld zou zijn bij de Miljoenennota, terwijl dit niet zo is?

Deze verhoging is opgenomen in de EZ-begroting 2007 die samen met de Miljoenennota is uitgebracht, maar betreft het jaar 2006. Omdat via de begroting 2007 formeel geen autorisatie wordt verleend voor 2006 (het betreft namelijk de begrotingswet 2007), dienen deze mutaties in de tweede suppletore begroting over 2006 alsnog te worden geformaliseerd.

10

Welk deel van de extra aardgasbaten van € 261 mln is al gemeld en welk gedeelte niet?

Van de € 261 mln is een bedrag van € 319 mln reeds bij Miljoenennota 2007 gemeld. Na de Miljoenennota 2007 is er sprake van een mutatie ter waarde van – € 58 mln.

11 en 12

Waarom maakt de Opta met ingang van 2006 gebruik van schatkistbankieren en waarom heeft de regering zich hier voor € 12 mln garant voor gesteld? Welke risico's kleven er, gezien de garantstelling, aan schatkistbankieren?

Op grond van artikel 45 Comptabiliteitswet 2001 maken daartoe aangevozen rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT) gebruik van het instrument schatkistbankieren. OPTA voldeed in 2006 aan de criteria voor aanwijzing (o.a. jaarinkomsten van € 14 mln of meer) en maakt daarom thans verplicht gebruik van dit instrument. Schatkistbankieren bestaat uit twee elementen: a) het verplicht aanhouden van de tijdelijk niet benodigde liquide collectieve middelen via een rekening-courant in 's Rijks schatkist, en b) het vrijwillig geld bij de schatkist kunnen lenen in de vorm van een rekening-courantkrediet (rc-krediet) of in de vorm van een (vaste) lening.

OPTA maakt gebruik van de mogelijkheid van een rc-krediet. De kredietlimiet op de rc van OPTA is o.b.v. liquiditeitsprognoses vastgesteld op € 9 mln. Een van de voorwaarden voor de kredietverstrekking is dat het moederdepartement voor het als kredietlimiet vastgestelde bedrag garant staat ingeval OPTA niet aan haar verplichtingen kan voldoen. EZ heeft deze garantstelling voor € 9 mln opgenomen in de tweede 2e suppletore begrotingswet.

De resterende € 3 mln betreft de reguliere bijdrage van EZ aan OPTA ter bekostiging van de bezwaar- en beroepsprocedures en uitvoeringstoetsen. Deze kosten staan geheel los van de garantstelling inzake schatkistbankieren.

Aan het schatkistbankieren (onderdeel verstrekking rc-krediet, waarop de garantstelling betrekking heeft) op zich kleven niet meer risico's dan in het geval OPTA een rc-krediet zou opnemen bij een commerciële bank waar-

voor het Rijk garant moet staan. Het in dit verband relevante risico is dat de RWT (i.c. OPTA) in solvabiliteitsproblemen zou kunnen komen. Gezien de wettelijk taak van OPTA, de tarieven die ze daartoe aan de sector doorberekent en de bijdrage die ze daartoe van het moederdepartement ontvangt, zijn de solvabiliteitsrisico's in feite nihil.

13

Kan worden toegelicht waarom het verplichtingenbedrag voor het Point One programma is verhoogd van niets naar 19 miljoen euro?

De toelichting onder de tabel bij artikel 2 geeft aan dat de programmatisch aanpak geresulteerd heeft in een gewijzigde begrotingsstructuur. De mutatie bij Point One betreft dan ook geen verhoging, maar het afzonderlijk zichtbaar maken van de geraamde middelen voor dit doel.

14

Kan de regering garanderen dat het nu gaande proces van overleg tussen betrokken kennisinstellingen en bedrijven over onder andere de «governance structuur» en de «intellectual property rights» leidt tot het beoogde «international center of excellence»? Wat is de reden voor de vertraging van dit proces?

In de begroting voor 2007 (gepresenteerd op Prinsjesdag) heeft het Kabinet financiële steun toegezegd aan de totstandkoming van het Technologisch Top Instituut Water. Vanaf dat moment is door de initiatiefnemers gewerkt aan de detaillering van het meerjarige onderzoeksprogramma en aan de definitieve formulering van de statuten met afspraken over de governance en de bescherming van het intellectueel eigendom. Naar verwachting worden deze afspraken in februari 2007 door de deelnemers bekrachtigd en gaat het TTI formeel in april van start.

Inmiddels hebben diverse buitenlandse bedrijven zich als deelnemer bij het TTI aangemeld en hebben ook buitenlandse kennisinstellingen samenwerking aangeboden.

Deze buitenlandse belangstelling en deelname, zo kort na de bekendmaking tijdens Prinsjesdag, duidt op de erkenning van het TTI als een internationaal vooraanstaand kenniscentrum op het gebied van water.

15

Er wordt enerzijds een bedrag van € 261 mln voor de ontvangsten van aardgasbaten vermeld en anderzijds een bedrag van € 450 mln. Kan dit verschil worden uitgelegd?

De tweede suppletore begrotingsmutatie van de aardgasbaten bestaat uit € 450 mln ontvangsten van aardgasbaten en een bijdrage aan het Fes ter waarde van € 189 mln van deze ontvangsten. Het netto mutatie (na de afdracht aan het Fes) is € 261 mln.

16

Bij de begrotingsbehandeling 2007 is door de Tweede Kamer een amendement aangenomen om € 50 miljoen toe te voegen aan het budget voor een nieuwe BSRI-regeling in 2007, teneinde belangrijke investeringen voor Nederland te kunnen behouden. Kan de regering garanderen dat het nu naar voren geschoven bedrag van 25 miljoen euro voor 2006 voldoende is om de aanvraag van Scheuten Glasgroep te honoreren, zodat dit bedrijf kan investeren in een nieuwe vestiging in Nederland?

Ja, binnen de Europese regels voor staatssteun. Ik verwijs u verder naar het antwoord op vraag 6.

Er wordt gesteld dat, vanwege de late afronding van het door Brussel gefinancierde deel, de eindafrekening van het ISP-V/IPR programma tot 1999 voor het Noorden niet meer volledig in 2006 zal kunnen worden afgewikkeld. De geraamde ontvangst schuift derhalve door naar 2007. Wat is de oorzaak van deze late afronding?

Voor het genoemde programma was zowel financiering uit Brussel beschikbaar als Rijksfinanciering. De EZ-middelen zijn als cofinanciering aan de regio verstrekt onder dezelfde voorwaarden als de Europese middelen, waardoor EZ moet wachten met eindafrekening totdat de EC haar deel heeft goedgekeurd. Brussel heeft een voorlopige vaststelling van de subsidie gedaan, waartegen door het Noorden bezwaar is aangetekend. Het zogenaamde hoor/wederhoor dat naar aanleiding hiervan plaatsvindt heeft nog niet geleid tot een definitieve vaststelling door de Europese Commissie.

De Minister van Economische Zaken,
J. G. Wijn